

[Kjærulff-Schmidt]

Man kunne få det indtryk, at offentligheden og pressen havde de samme muligheder, som socialdemokratiet havde haft i denne sammenhæng. Men det er jo ikke helt tilfældet, for offentlighedsloven har jo kun den rækkevidde, at når man henvender sig, hvad enten det er pressen eller en bestemt borger, om en bestemt sag og angiver, hvad sagen går ud på, kan man få indsigt i den pågældende sag. Men der er jo ingen i offentligheden, i dagpressen eller for den sags skyld her i folketinget, der med hjemmel i offentlighedsloven kan bede om uspecificerede oplysninger af interesse for en kommunal valgkamp.

Men jeg vil godt komme ind på nogle andre emner, for forespørgslen rækker jo, som hr. Glensgård har påpeget det, langt ud over det lille emne, der har været så stærkt omtalt i pressen i de sidste uger.

Man kan spørge: er det noget enkeltstående, dette, at socialdemokratiet i dette tilfælde trak på centraladministrationen? Det er det jo nok ikke, idet en række oppositionspolitikere også fra andre partier har givet udtryk for, at det ikke er noget enkeltstående.

Jeg er klar over, at statsministeren selvfølgelig ikke kan svare for andre partier end socialdemokratiet, og at statsministeren ikke kan fortælle om, hvordan andre regeringer har forholdt sig. Men der én ting, som statsministeren godt kan udtale sig om, og det er den procedure, der i vidt omfang følges under forligsforhandlinger imellem partier. Det er, som om statsministeren og hans regering har lagt proceduren vældig meget om i forhold til den procedure, Hartlingregeringen fulgte, hvor man i meget stor grad af åbenhed i folketingsudvalg osv. lagde materiale, rapporter og oplysninger frem, som kunne tjene til belysning af den lovgivning, man påtænkte. I dag er det, som om vi er nået frem til, at der findes to klasser af partier: der findes de partier, som kan få de tekniske og faktiske oplysninger under interne forhandlinger med regeringen, og dem, som ikke får det.

Vi så et lille eksempel på det inden for de seneste dage, hvor vi i dagspressen kunne se, at tre partier var blevet klassificeret således, at de kunne få en orientering fra regeringen om valutaproblemer, medens folketingets andre otte partier var klassificeret således, at de ikke kunne deltage i disse oplysninger,

som regeringen havde til rådighed. Men også med hensyn til boliglovgivning og en række andre tilfælde foretages der denne klasseinddeling, eller hvad man skal kalde det, af partier, som for nogles vedkommende altså er gode nok og for andres vedkommende ikke er gode nok.

Det giver en underlig skævhed i folketingets arbejdsgrundlag, og jeg synes, det ville være meget værdifuldt, hvis man kom bort fra, at folketinget behandles som et ekspeditjonskontor, hvor man møder op med færdig-aftalte forlig, hvis man slog tilbage på den vej, som Hartlingregeringen fulgte, hvor man lægger sine forslag frem og drøfter dem i udvalgene, så at hele folketinget har indsigt i de oplysninger af faktisk karakter, som har betydning for lovgivningen.

Jeg synes, det ville være meget værdifuldt, hvis statsministeren i dag ville give tilsagn om, at oplysninger af faktisk karakter – selvfølgelig ikke forligsskitser el. lign. – hvad enten det angår boligudvalg, arbejdsmarkedsudvalg eller andre, ville blive stillet til rådighed for alle partier igennem udvalgene, som det har været kutyme igennem mange menneskealdre, at man altså ville komme bort fra denne klasseinddeling og ville arbejde for lighed imellem partierne i det praktiske daglige arbejde.

En anden ting er, at vi næsten dårligt kan tale om socialdemokratiets anvendelse af centraladministrationen uden at komme ind på det prekære spørgsmål, om der finder partipolitiske udnævnelser sted. Dagspressen har mange gange beskyldt socialdemokratiet for at foretage partipolitiske udnævnelser, og dagspressen har nævnt mange navne, så det skal jeg afstå fra. Men det er en farlig tendens, hvis kritikerne har ret.

Her i landet har vi altid taget afstand fra partipolitiske udnævnelser, fordi hele ansættelsessystemet skal bygge på, at selv og vel især de embedsmænd, der sidder højest i systemet, skal være fuldstændig loyale over for den til enhver tid siddende regering. Den forudsætning svigter vi det selv samme øjeblik, da man begynder at udnævne politiske embedsmænd. En af ulemperne er så den tvivl, der kan rejses omkring loyaliteten. Der opstår en alvorlig risiko for, at det, der bør være en dygtig og neutral embedsstand, der koncentrerer sig om en række saglige arbejdsopgaver, udvikler sig til at blive et ud-